

Vårvetesorter och kvävestrategi

Lars Eric Anderson, växtodlingskonsulent, Örebro läns hushållningssällskap

- **Skillnad i proteinhalt även på höga kvävenivåer**
- **Vinjett och Triso fordrar mer kväve än Dragon**
- **Strategi med delade givor nödvändig**

I en försöksserie med start 2000 provas vårvetesorter vid olika kvävenivåer samtidigt som erfarenheter av gödslingsstrategier tillämpas. Serien är på så sätt en utveckling av flera tidigare serier. En intressant fråga i sammanhanget är exempelvis om proteinhalten är starkt sortberoende eller om man med anpassad odlingsteknik kan nå önskade resultat.

Två försök årligen har utförts på fastmarksjord i Skaraborgs och Örebro län, hittills totalt fyra. De nyare sorterna Vinjett och Triso har testats mot mätaren Dragon. Under 2000 ingick dessutom en ny nummer-sort. Grundnivån är 120 kg/ha kväve i form av NPK kombisått i hela försöket. Därutöver kompletteras med 40 kg/ha N i kalksalpeter antingen i begynnande stråskjutning (stadium 31), i axgången eller slutligen vid båda tidpunkterna. Det ger kvävenivåerna 120, 160 respektive 200 kg/ha.

Årets resultat

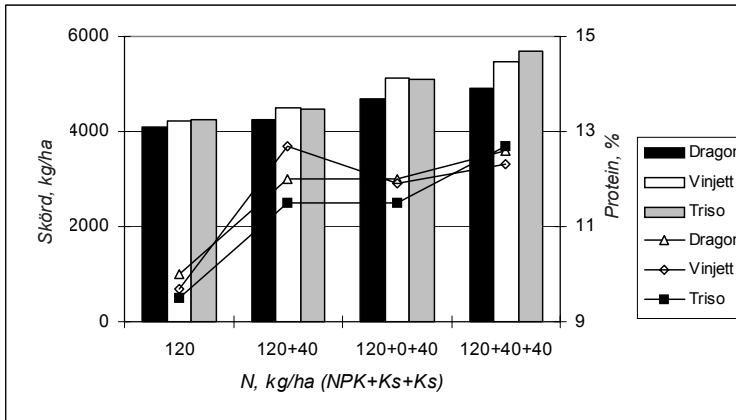
Skördar och proteinhalter från årets försök framgår av figurena 1 och 2. Synnerby, Skara (R-län) klassas som lerig mjåla medan jordarten på Folkavi, Vintrosa (T-län) är mellanlera. Skördemässigt var sortrelationerna desamma för de olika gödslingsalternativen. Jämfört med den samlade sortprovningen i övrigt gav Triso relativt sämre resultat på Folkavi. En orsak kan vara den sena skörden, en större benägenhet till axgroning i sorten och därmed större spill.

Resultatet från Folkavi följer det kanske vanligaste mönstret – tidig komplettering höjde framförallt skörden medan den sena påverkade proteinhalten i högre grad. I Synnerby var bilden den omvända. I båda fallen krävdes dock mer än 160 kg/ha N och två tilläggsgivor för att nå proteinhalter kring 13%. När det gäller proteinhalterna följde sorterna varandra ganska väl, men rangordningen skiljde sig något mellan försöken.

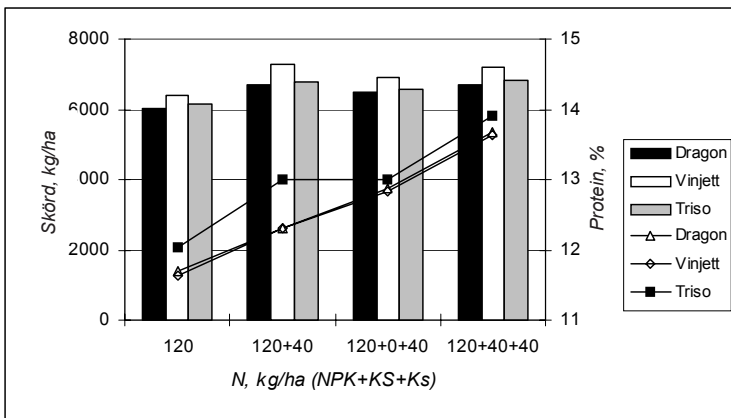
Sortskillnader står sig

Figur 3 visar medeltal av tre försök. (Försöket från 2000 i Skaraborg har inte tagits med eftersom proteinhalterna var över 14 % redan med grundgivan 120 kg/ha N.) Även här krävdes högsta insatsnivån för att komma i närheten av proteinmålet. Vad gäller protein rangordnade sig sorterna i stort som i den samlade provningen; Dragon högst med Vinjett ett par tiondels % under, tätt följd av Triso. Till synes ligger Triso bättre till vid högsta N-givan, men detta är inte statistiskt säkerställt. Figuren redovisar också kväveskörden. Siffrorna avslöjar att både Vinjett och Triso lagrat in mer kväve totalt i kärnan än Dragon.

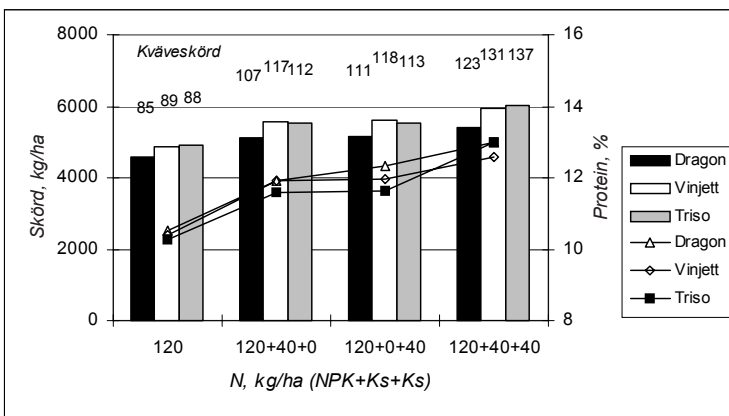
Sortskillnader tycks alltså bestå även med ökade N-givor. I jämförelser kommer Dragon troligen stadigt att ligga högst i proteinhänseende. För praktiken innebär detta att Vinjett och än mer Triso fordrar en högre N-nivå än Dragon för att klara betalningsgrundande proteinmål. Var bästa nivå ligger ger inte försöken direkt information om. Klart är i alla fall att det krävs så stora mängder att en strategi med flera delgivor är nödvändig.

Figur 1. Sortprovning vårvete, Synnerby (R-län) 2001. Kärnskördar, proteinhalter beroende av N-tillförsel.

Figur 2. Sortprovning vårvete, Folkavi (T-län) 2001. Kärnskördar och proteinhalter beroende av N-tillförsel.

Figur 3. Sortprovning vårvete, tre försök 2000-01. Kärnskördar, kväveskördar (kg/ha) och proteinhalter beroende av N-tillförsel.